

QUYẾT ĐỊNH GIÁM ĐỐC THẨM SỐ 01/2006/HC-GĐT
NGÀY 20-02-2006 VỀ VỤ ÁN TRANH CHẤP HÀNH CHÍNH “KHIẾU KIỆN
QUYẾT ĐỊNH GIẢI QUYẾT TRANH CHẤP QUYỀN SỬ DỤNG ĐẤT”

HỘI ĐỒNG THẨM PHÁN TÒA ÁN NHÂN DÂN TỐI CAO

...

Ngày 20 tháng 2 năm 2006, tại trụ sở Tòa án nhân dân tối cao, đã mở phiên tòa giám đốc thẩm xét xử vụ án hành chính có các đương sự:

Người khởi kiện: Bà Hồ Xuân Vân;

Trú tại 85/5 ấp Bình Lập, phường Phước Thới, quận Ô Môn, thành phố Cần Thơ.

Người bị kiện: Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ.

NHẬN THẤY:

Phần đất có diện tích 11.933m² tọa lạc tại ấp Bình Khánh, xã Phước Thới, huyện Ô Môn, tỉnh Cần Thơ (nay là khu Bình Lập, phường Phước Thới, quận Ô Môn, thành phố Cần Thơ) có nguồn gốc của ông bà ngoại của chồng bà Hồ Xuân Vân cho cụ Nguyễn Thị Vui (mẹ chồng bà Vân) và ông Nguyễn Ngọc Hoàng Thịnh (chồng bà Vân) sử dụng từ năm 1976.

Năm 1981, cụ Vui cùng con là ông Thịnh đã thỏa thuận chuyển nhượng toàn bộ hoa lợi và một căn nhà trên đất cho ông Mai Hùng Dương (chồng bà Bùi Thị Hoan) và ông Nguyễn Thành Vân.

Do ở thời kỳ này pháp luật không cho phép việc mua bán chuyển nhượng đất, nên chính quyền địa phương đã thu toàn bộ diện tích đất nêu trên và đưa vào Tập đoàn sản xuất để giao khoán cho các hộ gia đình xã viên sản xuất.

Năm 1982 bà Vân khiếu nại đòi lại đất với lý do: việc bà Vui, ông Thịnh (mẹ chồng và chồng của bà Vân) chuyển nhượng diện tích đất nói trên cho ông Dương và ông Vân chưa được sự đồng ý của bà.

Ngày 2-5-1983, Ủy ban nhân dân huyện Ô Môn, tỉnh Cần Thơ (nay là quận Ô Môn, thành phố Cần Thơ) ban hành quyết định số 229/QĐ-UBH.83 với nội dung: “Chấp thuận cho chị Hồ Thị Xuân Vân được giữ lại sử dụng 6 công đất này kể cả đất thổ cư, mà trước đây do chồng chị sang bán cho ông Mai Hùng Dương”.

Các bên đương sự đều khiếu nại quyết định nêu trên.

Sau khi ông Mai Hùng Dương chết, năm 1989 bà Bùi Thị Hoan (vợ của ông Dương) tiếp tục có đơn khiếu nại xin lại diện tích đất đã nhận chuyển nhượng của cụ Vui và ông Thịnh trước đây.

Ngày 17-11-1990 Ủy ban nhân dân huyện Ô Môn cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất tạm thời số 1720 cho bà Vân đối với diện tích 6.345m² theo quyết định số 229/QĐ-UBH.83 ngày 2-5-1983 của Ủy ban nhân dân huyện Ô Môn.

Ngày 18-2-1995, Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (nay là Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ) ban hành quyết định số 373/QĐ.UBT.95 giải quyết khiếu nại với nội dung: bác khiếu nại của bà Vân; thu hồi quyết định số 229/QĐ-UBH.83 ngày 2-5-1983 của Ủy ban nhân dân huyện Ô Môn; chấp nhận cho bà Bùi Thị Hoan và ông Nguyễn Thành Vân được sử dụng phần đất mà Ủy ban nhân dân huyện Ô Môn đã giao cho bà Hồ Xuân Vân theo quyết định số 229/QĐ-UBH.83 ngày 2-5-1983.

Do việc triển khai thực hiện quyết định trên gặp nhiều khó khăn, bà Hoan, ông Vân chưa nhận được đất nên tiếp tục khiếu nại.

Ngày 17-12-1999, Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (nay là Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ) ban hành quyết định số 3120/QĐ-UBT.NC giải quyết khiếu nại với nội dung chính như sau:

- Hủy quyết định số 229/QĐ-UBH.83 ngày 2-5-1983 của UBND huyện Ô Môn v/v chấp thuận cho bà Hồ Xuân Vân được giữ lại sử dụng 6 công đất kể cả thổ cư do chồng bà sang bán cho ông Mai Hùng Dương. Bác đơn khiếu nại đòi lại đất của bà Hồ Xuân Vân.

- Thu hồi 6.345m² đất và hủy giấy chứng nhận quyền sử dụng đất tạm thời số 1720 ngày 17-11-1990 của UBND huyện Ô Môn cấp cho bà Hồ Xuân Vân.

- Thu hồi 2.167m² đất và giấy chứng nhận quyền sử dụng đất chính thức số 000159 ngày 22-4-1995 UBND huyện Ô Môn cấp cho bà Cao Thị Lý.

- Giao các phần đất thu hồi trên cho bà Bùi Thị Hoan và ông Nguyễn Thành Vân. Ông Nguyễn Thành Vân và bà Bùi Thị Hoan có trách nhiệm bồi hoàn công cải tạo đất và hoa màu trên đất (nếu có) cho bà Hồ Xuân Vân và bà Cao Thị Lý.

Các đương sự tiếp tục khiếu nại.

Ngày 11-8-2003, Văn phòng Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ có công văn số 458/VP.UB trả lời khiếu nại của bà Vân với nội dung: Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ ban hành quyết định số 3120/QĐ-UBT.NC ngày 17-12-1999 là phù hợp và có hiệu lực thi hành; yêu cầu bà Vân chấp hành quyết định này.

Ngày 5-9-2003, bà Vân khởi kiện quyết định số 3120/QĐ-UBT.NC ngày 17-12-1999 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (nay là Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ).

Ngày 31-12-2003, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (nay là Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ) ban hành quyết định số 4893/QĐ-CTUB giải quyết khiếu nại có nội dung:

- Thu hồi quyết định số 373/QĐ.UBT.95 ngày 18-2-1995 và quyết định số 3120/QĐ-UBT.NC ngày 17-12-1999 của Chủ tịch UBND tỉnh Cần Thơ V/v giải quyết khiếu nại của

bà Bùi Thị Hoan và ông Nguyễn Thành Vân xin lại 7.800m² đất tọa lạc tại ấp Bình Khánh, xã Phước Thới, huyện Ô Môn, tỉnh Cần Thơ để giải quyết cụ thể như sau:

+ Hủy quyết định số 229/QĐ-UBH.83 ngày 2-5-1983 của UBND huyện Ô Môn V/v chấp thuận cho bà Hồ Xuân Vân được giữ lại sử dụng 6 công đất kể cả thổ cư (đo thực tế là 6.345m²), do chồng bà đã sang bán cho ông Mai Hùng Dương (chồng bà Bùi Thị Hoan).

- Bác đơn khiếu nại đòi lại đất của bà Hồ Xuân Vân.

- Hủy các giấy chứng nhận quyền sử dụng đất đã cấp cho bà Hồ Xuân Vân và bà Cao Thị Lý.

- Thu hồi các phần đất của các hộ sau:

+ Bà Hồ Xuân Vân diện tích 6.345m² ...

+ Bà Cao Thị Lý, diện tích 2.167m² ...

- Giao các phần đất thu hồi cho bà Bùi Thị Hoan và ông Nguyễn Thành Vân. Ông Nguyễn Thành Vân và bà Bùi Thị Hoan có trách nhiệm bồi hoàn công cải tạo đất và hoa màu trên đất (nếu có) cho bà Hồ Xuân Vân và bà Cao Thị Lý.

Ngày 4-5-2004 Tòa án nhân dân thành phố Cần Thơ thụ lý vụ án đối với việc bà Vân khởi kiện quyết định số 3120/QĐ-UBT.NC ngày 17-12-1999 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (nay là Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ).

Trong quá trình Tòa án thụ lý, giải quyết vụ án; ngày 10-12-2004, bà Vân tiếp tục có đơn khởi kiện bổ sung đối với quyết định số 4893/QĐ-CT.UB ngày 31-12-2003 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (nay là Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ).

Tại bản án hành chính sơ thẩm số 01/HCST ngày 21-01-2005, Tòa án nhân dân thành phố Cần Thơ đã xét xử:

Bác yêu cầu khởi kiện của bà Hồ Xuân Vân đối với quyết định số 3120/QĐ-UBT.NC ngày 17-12-1999 và quyết định số 4893/QĐ-CT.UB ngày 31-12-2003 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (cũ) có nội dung “ô hủy quyết định số 229 ngày 02-5-1983 và hủy bỏ giấy chứng nhận quyền sử dụng đất tạm thời số 1720 ngày 17-11-1990 của Ủy ban nhân dân huyện Ô Môn (cũ) cấp cho bà Hồ Xuân Vân phần đất có diện tích 6.345m²...”.

Ngày 22-1-2005 bà Hồ Xuân Vân kháng cáo.

Tại bản án hành chính phúc thẩm số 12/HCPT ngày 29-04-2005, Tòa phúc thẩm Tòa án nhân dân tối cao tại thành phố Hồ Chí Minh đã xét xử:

Giữ nguyên quyết định án sơ thẩm. Bác yêu cầu khởi kiện của bà Vân đối với Quyết định số 3120/QĐ-UBT.NC ngày 17-12-1999 và Quyết định số 4893/QĐ-CT.UB ngày 31-12-2003 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (cũ) có nội dung “ô hủy quyết định số 229 ngày 02-5-1983 và hủy bỏ giấy chứng nhận quyền sử dụng đất tạm thời số 1720 ngày 17-11-1990 của Ủy ban nhân dân huyện Ô Môn (cũ) cấp cho bà Hồ Xuân Vân phần đất có diện tích 6.345m²...”

Ngày 01-07-2005 bà Hồ Xuân Vân có đơn khiếu nại gửi Tòa án nhân dân tối cao và Viện kiểm sát nhân dân tối cao, đề nghị được xem xét lại theo thủ tục giám đốc thẩm đối với bản án hành chính phúc thẩm nói trên.

Tại quyết định số 08/HC-TK ngày 24-10-2005, Chánh án Tòa án nhân dân tối cao đã kháng nghị bản án hành chính phúc thẩm số 12/HCPT ngày 29-4-2005 của Tòa phúc thẩm Tòa án nhân dân tối cao tại thành phố Hồ Chí Minh và đề nghị Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao xét xử giám đốc thẩm hủy bản án hành chính phúc thẩm số 12/HCPT ngày 29-4-2005 của Tòa phúc thẩm Tòa án nhân dân tối cao tại thành phố Hồ Chí Minh và bản án hành chính sơ thẩm số 01/HCST ngày 21-1-2005 của Tòa án nhân dân thành phố Cần Thơ và đình chỉ việc giải quyết vụ án.

Ngày 28-11-2005 Viện trưởng Viện kiểm sát nhân dân tối cao đã có Kết luận số 20/VKSTC-AHC với nội dung nhất trí với quyết định kháng nghị số 08/HC-TK ngày 24-10-2005 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao.

Tại phiên tòa giám đốc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân tối cao vẫn giữ nguyên quan điểm đã nêu tại kết luận nói trên.

XÉT THẤY:

Quyết định số 229/QĐ-UBH.83 ngày 2-5-1983 của Ủy ban nhân dân huyện Ô Môn giải quyết tranh chấp đất đai giữa bà Hồ Xuân Vân với ông Mai Hùng Dương là quyết định hành chính lần đầu trong lĩnh vực quản lý đất đai. Các quyết định số 373/QĐ.UBT.95 ngày 18-2-1995, quyết định số 3120/QĐ-UBT.NC ngày 17-12-1999 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ và quyết định số 4893/QĐ-CT.UB ngày 31-12-2003 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (nay là Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ) là quyết định của người có thẩm quyền giải quyết khiếu nại tiếp theo và có hiệu lực thi hành. Như vậy, việc khiếu nại của bà Hồ Xuân Vân đã được giải quyết khiếu nại qua nhiều cấp. Theo quy định của pháp luật tố tụng, bà Vân không có quyền khởi kiện vụ án hành chính đối với Quyết định số 229/QĐ-UBH.83 ngày 2-5-1983 của Ủy ban nhân dân huyện Ô Môn cũng như đối với các Quyết định giải quyết khiếu nại tiếp theo nói trên của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (nay là Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ).

Việc Tòa án cấp sơ thẩm và phúc thẩm thụ lý, giải quyết vụ án hành chính do bà Hồ Xuân Vân khởi kiện đối với các quyết định số 3120/QĐ-UBT.NC ngày 17-12-1999 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ và quyết định số 4893/QĐ-CT.UB ngày 31-12-2003 của Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh Cần Thơ (nay là Ủy ban nhân dân thành phố Cần Thơ) là không đúng với quy định tại khoản 6 và 8 Điều 31 Pháp lệnh thủ tục giải quyết các vụ án hành chính; vì các quyết định bị kiện là quyết định giải quyết khiếu nại của người có thẩm quyền giải quyết khiếu nại tiếp theo và là quyết định giải quyết khiếu nại cuối cùng. Hội

đồng thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao thấy rằng Quyết định kháng nghị số 08/HC-TK ngày 24-10-2005 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao là có căn cứ và đúng pháp luật; cần phải căn cứ vào khoản 4 Điều 72 và điểm e khoản 1 Điều 41 Pháp lệnh thủ tục giải quyết các vụ án hành chính hủy bản án hành chính sơ thẩm số 01/HCST ngày 21-01-2005 của Tòa án nhân dân thành phố Cần Thơ và bản án hành chính phúc thẩm số 12/HCPT ngày 29-4-2005 của Tòa phúc thẩm Tòa án nhân dân tối cao tại thành phố Hồ Chí Minh, đình chỉ việc giải quyết vụ án vì không thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án bằng vụ án hành chính.

Bởi các lẽ trên;

Căn cứ vào khoản 4 Điều 72 và điểm e khoản 1 Điều 41 Pháp lệnh thủ tục giải quyết các vụ án hành chính;

QUYẾT ĐỊNH:

Hủy bản án hành chính phúc thẩm số 12/HCPT ngày 29-4-2005 của Tòa phúc thẩm Tòa án nhân dân tối cao tại thành phố Hồ Chí Minh và bản án hành chính sơ thẩm số 01/HCST ngày 21-1-2005 của Tòa án nhân dân thành phố Cần Thơ; đình chỉ việc giải quyết vụ án hành chính nói trên.

- Lý do hủy bản án sơ thẩm và bản án phúc thẩm và đình chỉ việc giải quyết vụ án:

1. Các quyết định bị kiện là quyết định giải quyết khiếu nại của người có thẩm quyền giải quyết khiếu nại tiếp theo và là quyết định giải quyết khiếu nại cuối cùng;

2. Tòa án cấp sơ thẩm và phúc thẩm đã thụ lý, giải quyết vụ án hành chính là không đúng với quy định tại khoản 6 và khoản 8 Điều 31 Pháp lệnh thủ tục giải quyết các vụ án hành chính.

- Nguyên nhân dẫn đến việc hủy các bản án sơ thẩm và phúc thẩm và đình chỉ việc giải quyết vụ án:

Thiếu sót trong việc hiểu và vận dụng các quy định của Pháp lệnh thủ tục giải quyết các vụ án hành chính về những trường hợp không thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án.